

SOMOGY VÁRMEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

FŐIGAZGATÓ

**Valamennyi Közös Önkormányzati Hivatal,
Polgármesteri Hivatal
Címzetes Főjegyzője, Jegyzője részére**

Iktatószám: SO/03/00613-130/2024.
Ügyintéző: dr. Kelemen Katalin
Telefonszám: 82/502-637
E-mail: kelemen.katalin@somogy.gov.hu

SZÉKHELYÉN

TFÍK modul útján

Tárgy: Szakmai segítségnyújtás

***Tisztelt Címzetes Főjegyző Asszony/Úr!
Tisztelt Jegyző Asszony/Úr!***

A helyi természeti védettséget szabályozó rendeletekre vonatkozóan lefolytatott törvényességi vizsgálat tapasztalatai alapján a *Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.)* 133. § (3) bekezdésében biztosított hatáskörömben eljárva **az alábbi szakmai segítségnyújtást teszem.**

1. A vármegyében a **településképi rendeletekben is kerültek rögzítésre a helyi természeti védettségre vonatkozó szabályok**, amelynek magyarázata a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Tktv.) megalkotásához köthető.

A vármegyében sok esetben az önkormányzatok nemcsak az épített környezetet, hanem a táji/természeti környezet értékeit is vizsgálták/leltárba vették 2018-ban, ezért kerültek a településképi rendeletekbe, az értékleltárba különböző fák is, mint pl. a kocsányos tölgy, vadgesztenye helyrajzi szám feltüntetésével együtt.

A fentiekkel kapcsolatban felmerült kérdésként, hogy valóban önálló rendeletben kell-e szabályozni az önkormányzatoknak a helyi védett természeti területekre vonatkozó normáikat, mikor korábban azt a szabályozási elvet követték, hogy ugyanezen rendelkezéseket a településképi rendeletbe építették be.

A kormányhivatal fontosnak tartja jelezni, hogy a Tktv. és a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) fogalomrendszerében a **helyi építészeti örökség** egyedi és területi védelme jelenik meg, amely **nem keverendő össze** a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) szerinti **helyi természeti védettséggel**, illetve a helyi jelentőségű védett természeti területekkel (helyi jelentőségű természetvédelmi terület és helyi jelentőségű természeti emlék).

A helyi természeti védettség megállapítására a településképi rendeletekben nem kerülhet sor figyelemmel a Korm. rendelet 31. § (1) és 33. § (1) bekezdésében foglaltakra.

A Kormányhivatal nem tartja helytálló megoldásnak azt a szabályozási technikát, amely során a Tvt. tárgyában megalkotott helyi szabályok más jogágban is megjelenő önkormányzati normákkal (pl. helyi építészeti értékek védelme) együtt, egyetlen rendeletben kerülnek megalkotásra.

A fentiek értelmében az önkormányzatoknak önálló rendeletben kell szabályozniuk a helyi védett természeti területekre vonatkozó normáikat.

2. A Kormányhivatal a rendeletekkel kapcsolatban lefolytatott törvényességi vizsgálata során tapasztalta, hogy **önálló természetvédelmi tárgyú rendelet hiányában, több esetben a HÉSZ-ek és a településkép védelméről szóló rendeletek tartalmazzak természetvédelemmel kapcsolatos rendelkezéseket, valamint felsorolják a helyi jelentőségű védett természeti területeket.**

A Tvt. a védetté nyilvánítást kimondó jogszabály kötelező tartalmi elemeit meghatározza a 24. § (3) bekezdésben.

Ennek megfelelően, ha egy kihirdetett önkormányzati rendelet egy terület védetté nyilvánításáról rendelkezik és e rendeletben megtalálhatók a Tvt. 24. § (3) bekezdésének a), b) és c) pontjában meghatározott tartalmi elemek, akkor az ily módon történt védetté nyilvánítás eleget tesz a Tvt.-ben meghatározott követelményeknek.

Ha azonban pl. egy településkép védelmi rendelet vagy a HÉSZ rendelet tartalmaz ugyan „helyi jelentőségű védett természeti területekre” vonatkozó felsorolást, de a rendeletből hiányoznak a Tvt. 24. § (3) bekezdésében meghatározott tartalmi elemek (különösen a védetté nyilvánítás ténye, a védett természeti terület hrsz. alapú lehatárolása, a védetté nyilvánítás indoka), akkor a rendelet nem minősül védetté nyilvánításról szóló rendeletnek. Ezért a településkép védelmi rendeletben vagy a HÉSZ-ben „helyi jelentőségű védett természeti területként” feltüntetett területek valójában nem minősülnek annak.

Az Agrárminisztérium azt szorgalmazza, hogy helyi jelentőségű védett természeti területek létesítése kifejezetten védetté nyilvánításról szóló önkormányzati rendelettel történjen, lehetőség szerint védett természeti területenként önálló védetté nyilvánító rendelettel.

Amennyiben azonban egy terület védetté nyilvánítására - a Tvt. 24. § (3) bekezdésében előírtak teljesítése mellett - mégsem kifejezetten védetté nyilvánításról szóló önálló rendeletben került sor, hanem egyéb önkormányzati rendelet részeként, abban az esetben is le kell(ett) folytatni a Tvt. 25. §-a szerinti (helyi) védetté nyilvánítási eljárást. Amennyiben a védetté nyilvánításra (illetve annak előkészítésére) nem a Tvt. 25. §-ában meghatározott (helyi) védetté nyilvánítási eljárásra vonatkozó szabályozás szerint került sor, a védetté nyilvánítás nem jogszerűen történt, ezért nem érvényes.

Bármilyen önkormányzati rendeletben, a **Tvt. 24. § (3) bekezdésének és 25. §-ának megfelelően létesített védettség a Tvt. 24. § (4) bekezdésében meghatározott feltétel teljesülése esetén és eljárásrend szerint oldható fel.**

Amennyiben a rendelet vagy annak előkészítése nem a Tvt. hivatkozott rendelkezése szerint történt, nem beszélhetünk jogszerű védetté nyilvánításról, így a védettség, és annak feloldása nem értelmezhető. Ilyen esetben az önkormányzatnak vagy **gondoskodnia kell az adott területek jogszerű helyi védetté nyilvánításáról, vagy ha már nem áll fenn erre irányuló szándék, az érintett rendeletek helyi védettségre vonatkozó, utaló - nem jogszerű módon megalkotott - rendelkezéseit hatályon kívül kell helyeznie.**

3. A kormányhivatali vizsgálat tárgyát képezi, hogy a **rendelet tartalmazza-e a Tvt. 55. § (1) bekezdése szerint** az illetékességi területen található helyi jelentőségű természeti területek **fenntartására készített tervet.** Az önkormányzat feladatai közé tartozik a település közigazgatási területén elhelyezkedő helyi jelentőségű védett természeti területek fenntartására vonatkozó terv elkészítése, azonban a fenntartási terv **tartalmára irányuló jogszabály, szakmai útmutató vagy segédlet a Tvt. hatályba lépése óta nem jelent meg.**

Ezért a fenntartási terv elkészítésének kötelezettségét elmulasztó önkormányzattal szemben törvényességi felügyeleti intézkedés megtételére nem kerül sor.

4. Ha a védetté nyilvánító **rendeletnek csak egyes tartalmi elemei avultak el** (pl. a hrsz. lista), akkor az ilyen eseteket a konkrét tartalmi elemek **módosításával célszerű kezelni.**

A rendeletmódosítás ilyen esetkörben kizárólag akkor indokolt, ha az elavult tartalmak, szabályozási elemek kifejezetten veszélyeztetik a jogbiztonságot és/vagy akadályozzák az egyértelmű jogértelmezést és a jogalkalmazást. Ilyen tartalmi elemek, szabályozási tartalom célzott módosítása esetén a rendeletminta megfelelő tartalmi elemeit célszerű értelemszerűen alkalmazni.

A védetté nyilvánító rendeletet teljes egészében érintő, hatályon kívül helyezéssel járó jogalkotást mellőzni javasolom.

A jogbiztonságot veszélyeztető és/vagy az egyértelmű jogértelmezést és jogalkalmazást akadályozó hatályos szabályozási tartalom cseréjére ilyen megoldás kizárólag abban az esetben jöhet szóba, ha a hatályos jogszabályalkotási és jogszabályszerkesztési szabályok a célzott, konkrét szabályozási tartalomra irányuló módosítás lehetőségét kizárják.

Kérem, hogy a fentiek szerint szíveskedjenek eljárni a rendeletek felülvizsgálata során.

Kaposvár, elektronikus időbélyegző szerint

Tisztelettel:

dr. Neszményi Zsolt
főispán nevében és megbízásából

Vetési
Bernadett
Tímea
Digitálisan aláírta:
Vetési Bernadett
Tímea
Dátum: 2024.06.20
09:38:36 +02'00'
Vetési Bernadett
főigazgató

TÁJÉKOZTATÓ AZ ELŐZETES HATÁSVIZSGÁLAT EREDMÉNYÉRŐL
(A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. §-a alapján)

Rendelet-tervezet címe:	egyes helyi jelentőségű természeti emlékek védetté nyilvánításáról szóló 18/2024.(XI....) önkormányzati rendelet			
Rendelet-tervezet valamennyi jelentős hatása, különösen				
Társadalmi, gazdasági hatás:	Költségvetési hatás:	Környezeti, egészségügyi következmények:	Adminisztratív terheket befolyásoló hatás:	Egyéb hatás:
A rendelet megalkotásának célja Kéthely község helyi jelentőségű természeti emlékeinek károsodásának megelőzése, elhárítása, megszüntetése, valamint a jelen és jövő nemzedék számára történő megőrzése és fenntartása.	Nincs ilyen hatása	Nincs ilyen hatás.	Nincs ilyen hatás.	Nincs ilyen hatás.
A rendelet megalkotása szükséges, mert: A Kormányhivatal által lefolytatott törvényességi vizsgálat eredményeként megállapításra került, hogy a képviselő-testületnek új rendeletet kell alkotnia, ha a helyi jelentőségű természeti értékeket és természeti emlékeket, melyek eddig a településkép védelméről szóló rendeletben voltak megtalálhatóak, szeretnék megőrizni. A kormányhivatal törvényességi vizsgálatot folytatott le a helyi természeti védettségeket szabályozó rendeletekkel kapcsolatban, és megállapítást nyert, hogy a helyi jelentőségű természeti értékeket és természeti emlékeket külön rendeletben kell szabályozni, nem lehet a településképi rendeletek része. Ezen feladat elvégzéséről 2024. november 15-ig kell gondoskodnia a képviselő-testületnek.				
A rendelet megalkotásának elmaradása esetén várható következmények: A rendelet megalkotásának elmaradása a kormányhivatal törvényességi intézkedését vonná maga után.				
A rendelet alkalmazásához szükséges feltételek:				
Személyi:	Szervezeti:	Tárgyi:	Pénzügyi:	
Rendelkezésre áll.	Rendelkezésre áll.	Rendelkezésre áll.	Rendelkezésre áll.	

Kéthely Község Önkormányzata Képviselő-testületének 18/2024. (XI. ...) önkormányzati rendelete

egyes helyi jelentőségű természeti emlékek védetté nyilvánításáról

Kéthely Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdésének b) pontjában, a 62. § (2) bekezdésében és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

Kéthely-Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 1. mellékletben felsorolt egyes fákat, fasorokat, facsoportokat, illetve annak termőhelyét (továbbiakban: természeti emlék) védetté nyilvánítja.

Védetté nyilvánítás célja

2. §

A védetté nyilvánítás célja a természeti emlék károsodásának megelőzése, elhárítása, megszüntetése, valamint a jelen és jövő nemzedék számára történő megőrzése és fenntartása.

3. §

A védelem alá vont természeti emléket "Védett fa" vagy "Védett fasor" feliratú táblával kell ellátni.

A védett természeti emlék egészségi állapotának megőrzése érdekében végzendő munkálatok

4. §

- (1) A fellépő növényi és állati kártevők elleni megelőző védelem biztosítása.
- (2) A száraz ágrészek gondos, időbeli eltávolítása, szükség esetén fasebkezelés.
- (3) A megfelelő növőtér - és a lombkoronának megfelelő földterület - állandó gyommentességének biztosítása.

5. §

- (1) A védett természeti emlék termőterülete védőövezetnek tekintendő. A védőövezet a törzs és a lombkorona széle által meghatározott terület függőleges vetülete körben 2 méterrel megnövelve.
- (2) A védőövezeten belül tilos a talajt burkolattal fedni. Amennyiben a védőövezeten belül már létezik burkolat, úgy a védőövezet betartása annak felújításakor érvényes.
- (3) A védett fasorban lévő faegyed szükségessé vált kivágása után a pótlást a következő ültetési időszakban el kell végezni. A pótlásra kerülő egyed kizárólag a védett fasor fafájának megfelelő, túlkoros méretű fa lehet. Védett fasor védőövezetébe a fasor fajától eltérő fajú faegyedet ültetni nem lehet.

(4) A védett természeti emlék egészségi állapotának megőrzése érdekében végzendő munkálatok elvégzése a 7. § a) és b) pontjában meghatározottak kötelessége.

Természetvédelmi hatósági jogkörök

6. §

(1) A védelem alá vont természeti emlékekkel kapcsolatos elsőfokú természetvédelmi hatósági jogkört az 1996. évi LIII. törvény felhatalmazása alapján a jegyző gyakorolja.

(2) A természetvédelmi hatóság engedélye szükséges a védett fasorban lévő, valamint egyes védett egyedek természetes állapotának megváltoztatásához, kivágásához. Az erre vonatkozó döntést megelőzően a képviselő-testület véleményt nyilvánít, kivéve, ha a fakivágás azonnali balesetveszély-elhárítás érdekében történik.

(3) A jegyző korlátozhatja, felfüggesztheti vagy megtilthatja a védett természeti emléket és annak termőhelyét károsító vagy súlyosan veszélyeztető tevékenységet. A határozat – a védett természeti emlék vagy termőhely közvetlen vagy súlyos sérelme, illetve veszélyeztetése esetén – a jogorvoslatra tekintet nélkül azonnal végrehajthatónak nyilvánítható.

7. §

(1) A védelem alá vont emlékek megóvásáról, fenntartásáról, helyreállításáról a képviselő-testület gondoskodik. E feladat ellátását

- a) az önkormányzat tulajdonában álló területeken az önkormányzat illetékes szervezete útján valósítja meg,
- b) egyéb területeken a terület mindenkorai tulajdonosát, vagyonkezelőjét vagy használóját is megbízhatja.

(2) A tulajdonos (vagyonkezelő, használó) köteles kártérítés nélkül túrni a természetvédelmi hatóságnak a védett természeti emlék és termőhely oltalma, tudományos megismerése vagy bemutatása érdekében végzett tevékenységét, így különösen annak megközelítését, bemutatását, őrzését, állapotának ellenőrzését, és a hatósági tájékoztató, valamint eligazító táblák elhelyezését.

(3) A tulajdonos (vagyonkezelő, használó) köteles túrni, hogy a természetvédelmi hatóság a természeti emlék oltalma, tudományos megismerése érdekében ingatlanát időszakosan használja, de csak olyan mértékben, hogy az a tulajdonos (vagyonkezelő, használó) mindennapi életvitelét nem zavarhatja.

8. §

Tilos minden olyan tevékenység folytatása, amely a védelem alá vont természeti emlékek állapotát közvetlen vagy közvetett módon a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatja vagy veszélyezteti. Gondoskodni kell a védett természeti emlék fennmaradásához szükséges természeti feltételek megőrzéséről.

Védetté nyilvánítás és megszüntetésre vonatkozó eljárás

9. §

(1) A helyi jelentőségű természeti emlékek védetté nyilvánításáról, illetve megszüntetéséről a képviselő testület dönt.

(2) A védetté nyilvánítást, illetve annak megszüntetését bármely lakos, civil és gazdálkodó szervezet kezdeményezheti, továbbá hivatalból is megindítható. Az erre irányuló kérelmet a képviselő-testületnek címezve, a polgármesternek kell benyújtani.

(3) A kérelemnek tartalmaznia kell:

- a) az érintett természeti érték megnevezését
- b) helyét (helyrajzi számát)
- c) a kezdeményezés indokolását, rövid leírását
- d) színes fényképet
- e) a védetté nyilvánításra/megszüntetésre irányuló konkrét kérelmet.

(4) A kérelem beérkezését követően a képviselő-testület a kérelmet a soron következő képviselő-testületi ülésen elbírálja.

A rendeletben foglalt szabályok megsértése

10. §

(1) Jelen rendelet 1. mellékletében felsorolt természeti emlékek védelmére vonatkozó szabályok megsértése esetén a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 80.§-a értelmében természetvédelmi bírság kiszabásának van helye. A bírság mértékét a természetvédelmi bírság kiszabásával kapcsolatos szabályokról szóló 33/1997.(II.20.) Kormányrendelet alapján kell meghatározni.

(2) A természetvédelmi bírság megfizetése nem mentesít a büntetőjogi, szabálysértési, kártérítési felelősség, valamint a tevékenység korlátozására, felfüggesztésére, tiltására, továbbá a helyreállításra vonatkozó kötelezettség teljesítése alól.

11. §

Ez a rendelet 2024. december 1-jén lép hatályba.

Molnár Balázs
polgármester

Jandricsné dr. Bódis Regina
jegyző

A rendelet kihirdetésének napja: 2024. november .....

Jandricsné dr. Bódis Regina
jegyző

Helyi jelentőségű természeti emlékek jegyzéke:

Sorszám	Latin név	Magyar név	Hrsz.	Védettséggel összefüggő kötelezettségek
1/2024.	Aesculus hippocastanum	vadgesztenye fasor	0277	állapotmegóvás
2/2024.	Quercus robur 'Fastigiata'	tölgy	0246	állapotmegóvás
3/2024	Quercus cerris	tölgy	0246	állapotmegóvás
4/2024	Quercus robur 'Fastigiata'	tölgy	0246	állapotmegóvás
5/2024	Quercus cerris	tölgy	0246	állapotmegóvás
6/2024	Tilia cordata	hárs 3db	0275	állapotmegóvás
7/2024	Fraxinus angustifolia	kőris fasor	0230	állapotmegóvás
8/2024	Platanus, Salix, Q. robur	platán, fűz, tölgy	224/5/a	állapotmegóvás
9/2024	Fraxinus angustifolia	kőris 2db	0133/c	állapotmegóvás
10/2024	Fraxinus angustifolia	kőris 2db	0136/b	állapotmegóvás
11/2024	Aesculus hippocastanum	vadgesztenye fasor	089	állapotmegóvás
12/2024	Aesculus hippocastanum	vadgesztenye fasor	094	állapotmegóvás
13/2024	Platanus sp.	platán fasor	094	állapotmegóvás
14/2024	Juglans regia	dió	081/4/d	állapotmegóvás
15/2024	Juglans regia	dió	068/13/c	állapotmegóvás
16/2024	Cerasus sp.	cseresznye	068/13/c	állapotmegóvás
17/2024	Juglans regia	dió	068/7	állapotmegóvás
18/2024	Juglans regia	dió	065/20	állapotmegóvás
19/2024	Juglans regia	dió	059/84/b	állapotmegóvás
20/2024	Populus sp.	nyár	2527	állapotmegóvás
21/2024	Cerasus sp.	cseresznye	2521/1	állapotmegóvás
22/2024	Cerasus sp.	meggy	2519/2	állapotmegóvás
23/2024	Pyrus sp.	vackor	2516/4	állapotmegóvás
24/2024	Cerasus sp.	cseresznye 2db	2516/4	állapotmegóvás
25/2024	Cerasus sp.	cseresznye	2516/7/c	állapotmegóvás
26/2024	Cerasus sp.	cseresznye	2518/1/c	állapotmegóvás
27/2024	Cerasus sp.	cseresznye	2533/b	állapotmegóvás
28/2024	Juglans regia	dió	2532/b	állapotmegóvás
29/2024	Pyrus sp.	körte	2533/b	állapotmegóvás
30/2024	Cerasus sp.	cseresznye	2549/b	állapotmegóvás
31/2024	Malus sp.	alma	2218/b	állapotmegóvás
32/2024	Cerasus sp.	cseresznye	2224/2/c	állapotmegóvás
33/2024	Malus sp.	alma	2229/f	állapotmegóvás
34/2024	Cerasus sp.	cseresznye	228/d	állapotmegóvás
35/2024	Cerasus sp.	cseresznye	2005/6/b	állapotmegóvás
36/2024	Juglans regia	dió	2014/2	állapotmegóvás
37/2024	Cerasus sp.	cseresznye	2008/2/a	állapotmegóvás
38/2024	Pyrus sp.	körte	2037/b	állapotmegóvás
39/2024	Cerasus sp.	cseresznye	2428/b	állapotmegóvás
40/2024	Juglans regia	dió	2428/b	állapotmegóvás
41/2024	Cerasus sp.	cseresznye	2273/b	állapotmegóvás
42/2024.	Juglans regia	dió	758	állapotmegóvás
43/2024.	Aesculus hippocastanum	vadgesztenye fasor	269	állapotmegóvás
44/2024.	Tilia cordata	hárs	837	állapotmegóvás
45/2024.	Malus sp.	alma	896/1	állapotmegóvás

Sorszám	Latin név	Magyar név	Hrsz.	Védettséggel összefüggő kötelezettségek
46/2024.	Juglans regia	dió 2db	703	állapotmegóvás
47/2024.	Juglans regia	dió	703	állapotmegóvás
48/2024.	Platanus sp.	plátán	620/4	állapotmegóvás
49/2024.	Aesculus hippocastanum	vadgesztenye 3db	65	állapotmegóvás
50/2024.	Aesculus hippocastanum	vadgesztenye fasor	49, 48/2, 45/3, 45/2	állapotmegóvás
51/2024.	Aesculus hippocastanum	vadgesztenyék	977	állapotmegóvás
52/2024.	Malus sp.	alma	51	állapotmegóvás
53/2024.	Pyrus sp.	körte	238	állapotmegóvás
54/2024.	Tilia cordata	hárs	329	állapotmegóvás
55/2024.	Tilia cordata	hárs 4db	329	állapotmegóvás
56/2024.	Salix sp.	fűz	0263/10	állapotmegóvás
57/2024.	Tilia cordata	hárs	466	állapotmegóvás
58/2024.	Tilia cordata	hárs 6db	416	állapotmegóvás
59/2024.	Aesculus hippocastanum	vadgesztenye fasor	550	állapotmegóvás
60/2024.	Taxus sp.	tiszafák	545/2	állapotmegóvás
61/2024.	Tilia cordata	hárs fasor	126	állapotmegóvás
62/2024.	Acer sp.	juhar	126	állapotmegóvás
63/2024.	Tilia cordata	hárs fasor	164	állapotmegóvás

Végső előterjesztői indokolás

A helyi természeti emlékek új rendeletben történő szabályozását a kormányhivatalok által lefolytatott törvényességi vizsgálat teszi szükségessé.